

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

2. An in articulo mortis, seu periculo possit quilibet Sacerdos absolvere ab omnibus peccatis. censuris, & reservatis? Et an sub nomine Sacerdotum in hoc casu comprehendatur non approbati, ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76393](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76393)

RESOL. LXVII.

Sup. hoc in tom 8. tr. 1. ex doctrina Ref. 3. § 2. in principio. An quando Confessarius ex opinione probabili absolvit moribundum, possit ei absolutionem prabere sine conditione? Ex part. 3. tr. 3. Refol. 10.

* Quae hic est supra Ref. 55. §. I. Communiter Doctores asserunt absolutionem in tali casu dandam esse sub conditione; verum Vasquez in 3. part. tom. 4. quest. 91. art. 2. dub. 1. n. 39. in casu posito supra in * resol. 1. putat conditionem illam esse supervacaneam; & hanc sententiam docet etiam Sancius in selectis disp. 44. numer. 32. ubi ita ait: Sequens opinionem, posse videlicet per signa absolvi penitentem, non tene-

bitur sub conditione absolvere; nam ille, qui agens aliquam actionem, judicat se non delinquere, absolute potest illam exercere; nec opus erit conditionem addere. Unde quando communiter dicunt Theologi, ministrandum esse Sacramentum sub conditione, quando dubitatur de valore Sacramenti, id intelligendum est in dubio proprio, non in opinionibus. Quod optime confirmat caput de quibus de Baptismo; ubi decernitur rebaptizandum esse illum sub conditione, de quo dubitatur, an sit baptizatus. Ita Sancius. Et haec dicta sufficiant circa explanationem dubiorum, qua in principio Tractatus exponenda proposui; omnia tamen subdendo Sanctae Romanae Ecclesiae correctioni, & doctorum virorum judicio.

In indice primo hujus Tom. I. Vide Apendicem ad hunc Tract. IV. Ubi reperies alias multas questiones mistas, & dispersas per alios Tom. Tract. & Ref. quae simul pertinent ad hunc Tract. IV. de Absolutione Sacramentali, &c.

TRACTATUS QUINTUS, DE ALIQVIBVS RESERVATIS, atque de eorum Absolutione.

RESOL. I.

An non solum in articulo mortis, sed etiam in periculo, possit quis eligere Confessarium non approbatum pro omnibus peccatis & censuris reservatis? Ex part. 3. tract. 4. Ref. 71.

Sup. hoc supra in tr. 4. Ref. 19 & hic infra lege Ref. seq. & alias ejus primae not. & signanter infra in primis in. Ref. 7. & in tom. 3. tr. 1. Ref. 41. § Verum si aliquis, & in tom. 5. tr. 1. ex Ref. 106. § ult. a principio, & in 19. tr. 7. Ref. 126. per totam. §. I. NEGATIVAM sententiam docent Sotus, Covarruvias, Graffius apud Finellium, ubi supra, cum Cano, & Ledesma, quos citat & sequitur Joan. de la Cruz: putant enim distingui articulum mortis à periculo, ita ut privilegium eligendi Sacerdotem non expositum pro confessione, sit solius articuli, non autem periculi.

2. Sed falluntur equidem, & ita affirmativam, sententiam docet Finellius tract. de cas. reservatione, cap. 8. num. 8. qui citat Henriquez, Abbatem, Angelum, Sylvestrum, Medinam, Victoriam, Navarrum, Philiaricum, Sayrum, & alios; unde ipsi met adversarij hanc opinionem probabilem putant, & ideo Joan. de la Cruz in direct. conscient. part. 2. de Sacrament. Penit. quest. 5. dub. 10. concl. 2. sic asserit: Probabile est, quod qui existit in periculo mortis, potest eligere in Confessorem, etiam non expositum pro omnibus peccatis, & censuris etiam reservatis. Ita ille. Et ratio praeter alias ista erit, quia si periculum mortis ab articulo distinguamus, saepius continget infirmum inabsolutum decedere, dum Confessarius morborum inexpertus nesciat articulum à periculo distinguere ac propterea verum articulum non cognoscens, differat absolutionem, aut quia à reservatis credat adhuc absolvere non posse, aut expectare velit Parochum, vel alium approbatum Sacerdotem. Dicendum est igitur, quod mortis periculo idem privilegium tribuitur, quod vel in mortis articulo conceditur, unde ex his sequitur dubitatio.

RESOL. II.

An in articulo mortis, seu periculo possit quilibet Sacerdos absolvere ab omnibus peccatis, censuris, & reservatis?

Et an sub nomine Sacerdotum in hoc casu comprehendantur non approbati, excommunicati, suspensi, irregulares, degradati, heretici, cessante periculo perversionis, &c?

Et quid de simplici Sacerdote praesente Parocho? Et in §. ultimo hujus Resolutionis docetur, quomodo hac sententia in periculo mortis, intelligatur, Et quid, si propria sponte quis periculum mortis adeat, v. g. in bello jussu, maris longa navigatione, &c. Ex part. 3. tr. 4. Ref. 57.

§. I. Respondeo affirmativè ex Concilio Tridentino sess. 14. c. 7. cum communi Doctorum sententia, & sub nomine Sacerdotum in hoc casu comprehenduntur non approbati, & expositi, item suspensi, irregulares, degradati, excommunicati, ac non tolerati, & contra Navarrum cap. 26. m. 26. etiam haeretici cessante periculo perversionis, & ego, ut alibi dixi, puto probabiliter simplicem Sacerdotem posse in tali casu etiam praesente Parocho, à reservatis infirmum absolvere. Sed difficultas est pro praxi, quo tempore in periculosa infirmitate possit Confessarius à reservatis absolvere? Respondent DD. non esse intelligendum ultimum vitae spatium, sed quodvis etiam probabile mortis periculum. Sed haec responsio adhuc manet in generalitate, itaque Sancius in select. disp. 12. n. 5. docet absolutionem à reservatis posse impendi à prima die infirmitatis periculosa, ut doloris lateris, tabardilli, &c. Ita ille.

2. Notandum est tamen hic, quod ex Corduba Sanch. in tom. 2. lib. 2. cap. 12. n. 13. putat quoad periculum mortis hanc sententiam procedere, quando videlicet quis non propria sponte, sed ex causa urgente, seu morali necessitate coactus, tale periculum adcat.

adeat. Sed hac limitatio displicet Layman in Theol. mor. lib. 5. tr. 6. c. 12. n. 13. & mihi, quia alij DD. de illa non faciunt mentionem : absolute enim do- cent posse Sacerdotes non solum in articulo, sed etiam in probabili periculo mortis a reservatis ab- solvere. Deinde ratio cur Ecclesia in mortis periculo omnibus Sacerdotibus absolvendi potestatem tri- buat, est, quia peccator in tali casu, tum jure divino, tum positivo, tum etiam naturali charitate erga seip- sum ad confitendum obligatur, quae ratio obligatio- nis aequè locum habet, & si aliquis sine necessitate, sed propria sponte periculum mortis adeat, v. g. in bello justo, maris longa navigatione, &c. Non est ergo admittenda limitatio Sanchez.

RESOL. III.

An absolutio a reservatis, quae potest ut dictum est supra, impendi a quolibet Sacerdote in periculo mortis, possit dari à prima die infirmitatis, quae ponit infirmum in tali periculo? Ex p. 5. tract. 3. Refol. 69.

§. 1. PRO sententia affirmativa in part. 3. tr. 4. ref. 57. adduxi Sancium in select. disp. 12. n. 5. & novissimè, me citato, hanc sententiam docet etiam Caestlinus in compen. Theol. mor. tr. 1. c. 13. q. 1. ubi ait, absolutio nem a reservatis posse impendi à prima die infirmitatis periculose, ut doloris lateris, pleuritiidis, sedque sive periculum mortis quis adeat propria sponte, sive causa aliqua urgente, seu mortali necessitate coactus. Sic ille.

RESOL. IV.

Quando censetur non adesse copiam Confessoris habentis potestatem in censuras, & peccata reservata, ut possit constitutus in articulo mortis absolvi à quocunque Sacerdote? Ex p. 5. tr. 3. Ref. 65.

§. 1. ALIQUI dicunt, ubi ipse aegrotus, etsi illum adire nequit, nec potest accedere, potest tamen Confessor illum adire, ac petere facultatem, & tunc dicunt non dici deesse copiam Confessoris superioris, & ob id volunt, ut debeat procurare aegrotus per litteras, vel per Confessarium, aut per aliam facultatem. Mihi verò admodum placet, ut verè di- catur non adesse copia, quando nec constitutus in eo periculo potest personaliter Superiorem adire, ne- que eum commodè accedere, quia aut non venit, aut magna nota erit. Nam jus non obligat poeniten- tem, ut se per tertiam personam Superiori presen- tet, sed per ipsum, & quando per seipsum non po- test, illum impeditum judicat, cap. quavis, de sent. excomm. & ita tenet Sanchez in summa tom. 2. lib. 2. c. 13. num. 14. nec est gravamen Confessoris ad eundem Superiorem pro facultate, sed poenitentis in poenam sui delicti; & ob id, dum non potest eo modo, quo dictum est, dicitur verè impeditus, & tunc caret copia Confessoris. Et hac omnia docet etiam Floronus de casib. reserv. p. 1. c. 4. §. 19. n. 9. cui adde Trullench. in Bull. Cruciat. lib. 1. §. 7. c. 2. dub. 5. num. 6. & Henriquez lib. 6. de poenit. cap. 9. n. 7. & lib. 5. c. 29. n. 3.

2. Sed supradicta procedunt in opinione illorum, qui asserunt in articulo mortis adhibendum esse Prælatum ad confessionem, si fieri potest, vel ab eo petendam facultatem: quam sententiam tenet Sua- rez tom. 4. disp. 26. sect. 4. num. 4. & tom. 5. disp. 22. sect. 1. n. 62. & de fide disp. 21. sect. 4. n. 22. cum Pom. I.

aliis DD. quos citat, & sequitur Sanchez in Sum. tom. 1. lib. 2. c. 13. n. 7. Sed quia ego contrariam sententiam probabilem esse puto, dico quòd in tali casu non tenetur mittere Confessarium, ut petat à Superiore facultatem, quia hoc esset magis onus Con- fessarij, quam poenitentis, neque eum teneri Superiorem adire, quamvis possit, e. g. sint simul in eadem domo Prælatus & subditus, hic tamen habeat crimina reservata Prælato, non tenetur illum adire. Et ita prater alios docet Hurtadus de Mendoza vol. 1. de fide disp. 84. sect. 8. §. 125. juncto §. 149.

3. Nec valet dicere, quòd finis auferendi reservationem in mortis articulo fuit, ne cui reservatio esset causa aeternae ruinae; sed praesente Superiore, aut proprio sacerdote, nulla est occasio ruinae, quia adest copia Confessoris; ergo tunc non potest qui- libet adhiberi. Respondeo ex ipsis autoribus ces- sante privativè sine legis in particulari, non cessare vim legis ipsius; cessante verò contrariè, cessare vim legis; sed in eo casu cessat finis legis privativè, non verò contrariè, cessat enim occasio ruinae, non tamen imminet ruina, si confessio fiat apud alium prater sacerdotem proprium: ergo non cessat vis legis. Deinde non cessat omnino finis legis, occasio enim aeternae ruinae non solum oritur ex inopia Con- fessoris, sed ex difficultate, quam communiter homi- nes sentiunt in adeundo Prælato. Ecclesia verò om- nem difficultatem voluit in eo articulo removen- dam, ut quam maxima facilitate moribundus antea- ctæ vite rationem cum Deo componat. Quòd si quando hominibus volentibus aperit Ecclesia be- nignitatis thesaurus, ablata criminum reservatione, quid agendum est à pia matre cum filio, ultimum spiritum exhalante: an cum illo durius aget, quam cum valentibus agendum cenlet interdum? Ad hæc nec opus erat reservationem auferre: possit enim aget indirectè absolvi à quovis sacerdote in absen- tia Prælati, tunc autem nulla esset occasio ruinae, quia aget Deo reconciliaretur. Voluit ergo Ecclē- sia omni benignitate tractare morti vicinos, illorum supremos miserata dolores.

4. Ad argumentum in forma distingo majorem. Finis fuit, ut nulla esset causa ruinae praecise; nego majorem, ne esset causa ruinae nec occasio, nec dif- ficultas ad salutem, concedo; sic distingo mino- rem, non est causa absolute concedo minorem; non est occasio orta ex difficultate, nego minorem, & consequentiam. Item ille est finis, quo privativè cessante, non cessat legis vis. Et hac omnia docet Hurtadus ubi supra cui adde Tannerum 10. 4. disp. 6. q. 19. dub. 3. n. 67. Coriolanus de casib. reserv. p. 1. sect. 2. art. 8. n. 7. Finellium de casib. reserv. cap. 8. n. 3. Unde ex his refellenda est opinio Zambrani de Sacram. Poenit. c. 4. dub. 4. n. 15. ubi docet in arti- culo mortis, si infirmus habeat casum reservatum, mittat per Confessarium pro ejus licentia, non nomi- nando personam poenitentis; sed hæc, ut dixi, ex supradictis fati remanet labefactata, & illam re- probat Marchinus de peste part. 3. cap. 3. num. 25. Trullench in Bull. Cruc. lib. 1. §. 7. cap. 2. dub. 5. n. 3. & Ludovicus de la Cruz in Bulla Cruc. disp. 3. c. 34. dub. 15. num. 6.

RESOL. V.

An simplex Sacerdos possit absolvere à censuris, & casibus reservatis omnes parvientes, tanquam con- stitutos in periculo mortis? Ex p. 3. tr. 4. Ref. 72.

§. 1. AD hanc questionem affirmativè videtur respondere Bellochius tr. de cas. reserv. Refol. seq. & p. 15.

Sup. hoc in tom. 5. tr. 8. Ref. 26. §. 1. à lin. 3. à vers. Diffi- cultas, & seq. & in Ref. 28. ante me tium, à ver. Nec re- netur. & hic Ref. in Ref. 11. à lin. 5. à vers. Nec re- netur. & le- ge etiam in tom. 5. tr. 8. doctrinam §. 3. Ref. 24. quamvis ibi pro impedi- mento per- petui, & si- gnanter in dicto to. 5. tr. 1. ex Ref. 206. §. Ad- verte.

TON. ...